

Borgens Forlag A/S
Valbygårdsvej 33
2500 Valby

Observer Danmark A/S
Vestergade 18 E-F
DK-1456 Copenhagen K
Denmark

Phone: +45 33 75 11 00
Fax: +45 33 75 11 01
info@observer.dk
www.observer.dk

Medie

Søgemne

Obs!

Hent inspiration
http://www.observer.dk

Jyllands-Posten/Morgenavisen

Dan Turèll

Udg.dato: 2003-10-15
Medietype: Dagblade
Udg.sted: Viby J
Oplag: 179.716
Læserati: 754.000

"Onkel Danny"-minder

På 10 års dagen for Dan Turèlls død kommer tre udgivelser på gaden.

DAN TURÈLL AF ERIK SVENDSEN

*Dan Turèll:
UDVALGTE DIGTE I
1969-1974*
Udvalg ved
Peter Laugesen
417 sider, 299 kr.
Borgen
UDKOMMER I DAG

*Dan Turèll:
ENNAT VED
HØJTTALEREN MED
SPROGETS
MIKROFON*
rariteter 1964-1979
Redigeret af Lars Movin
og Steen
Møller Rasmussen
176 sider, 200 kr.
Bebop
UDKOMMER I DAG

*Dan Turèll:
ONKEL, DANNY
FORTALT*
Redigeret af Lars Movin

og Steen Møller
Rasmussen
184 sider, 200 kr.
Bebop
UDKOMMER I DAG

■ 1970 udsendte John Lennon sin første solo-plade. På den finder man blandt andet den berømte sang om Gud, som stjernen forsagede – sammen med alle de andre guddommelige størrelser, som menesket nu har klynget sig til. Fra I Ching, Jesus, Elvis til Beatles. Det eneste, der holder, er sangeren selv og så Yoko. Sådan kunne Lennon skrælle værderne ned til det enkle og bekendte, at det private er sagen. I 1971 udsendte Dan Turèll digtsamlingen med den slentrende titel "Manuskripter om hvad som helst", og i den vender han Lennon på hovedet. Den danske digter tror på det hele – uden undtagelse. Hvor ex-beatlen er eksklusiv, der er der plads til alt hos Turèll. Han er inkluderende, rummeligheden selv.

I dag er det 10 år siden,

Dan Turèll døde. Han mindes ved hele tre udgivelser. Første bind i "Udvalgte digte", et bind med ikke tidligere offentliggjort journalistik og "Onkel Danny fortalt – interviews", der er udskrift af de mange interviews som bringes i uddrag i Lars Movin og Steen Møller Rasmussens fine portrætfilm, "Onkel Danny – portræt af en karma cowboy".

"Onkel Danny"

Der er flere skarpsindige betragtninger over denne engænger. Jeg vil fremhæve musikeren Jan Kaspersen, Suzanne Brøgger, Klaus Lynggaard, Lars Bukdahl og Jørgen Leth, som både afbalanceret og med respekt karakteriserer tekstmaskinen Turèll.

Han opfinder "onkel Danny" masken, der gør det muligt at opretholde en afstand mellem medieguren og privatmennesket, apropos kritikken af John Lennon. Vi forstår, at digteren ikke bare flipper de. Han arbejdede for

sagen, og han brugte alt omkring sig for at skrive så, tændt som muligt. Turèll blev enestående i 1970'erne, fordi han som den første viste, at man kunne forene interessen for amerikansk massekultur, B-film, Anders And med flair for fri jazz, meditation og Grateful Dead. Her kunne det populære og avancerede forenes, og på den måde peger Dan Turèll lige frem mod manganen moderne kulturforbruger.

Ekspirimenterne

Han havde netop mange guder, en smittende appetit på tilværelsen, og den bærer digtene og slår igennem hos et større bogpublikum i hovedværkerne "Karma Cowboy" og "Vangede billeder", begge fra 1974. De første mange digtsamlinger, ofte udgivet på små forlag, er mere søgende, mere eksperimenterende. Ganske vist er det rigtigt, at Turèll hele vejen igennem bruger mange stemmer (igen a propos det rummelige), men glæden ved det hver-

Foto: MIK ESKESTAD
10 ÅR - Udgivelse "Udvalgte digte", "Onkel Danny fortalt – interviews" samt "Onkel Danny – portræt af en karma cowboy" markerer 10 års dagen for Dan Turèlls død.

daglige almindelige, det uglese banale, bliver først markant fra midt i 70'erne. I 1969 kunne han skrive "de konsekvent meningsløse stemmer". Den går ikke senere, hvor der altid ligger en rytme, et beat under stemmerne, som forener og trækker læseren ind i balladerne, bluesmelodierne og de tidlige rap-forløb.

Det er en ny lyd, en ny sang, man kan høre hos Dan Turèll.

Men han har også sin tid, hvad Klaus Lynggaard nænsomt, men bestemt får sagt. Punkten er ikke noget for mediemaskinen, og fra da af bliver han "onkel". En folkelig eksperimentator, en (krimi)fortæller, en journalist, en entertainer, en gårdsanger.

Der er tid til revival. Det er velfortjent. Men jeg ved ikke rigtig, om han ville kunne finde sig til rette i Danmark, verden anno 2003.